

Dosarul nr. 2ra-102/22
2-21044633-01-2ra-26012022

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. A. Sârbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. I. Dănăilă, T. Berdilă, G. Vavrin)

ÎNCHEIERE

02 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Mocanu Ion și Cimpoeș Maria, reprezentați de avocatul Gorlenco Oleg,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mocanu Parascovia împotriva lui Mocanu Vasile, Pancenco Nina, Cimpoeș Maria, Mocanu Ion, Mocanu Rodion, Mocanu Pavel, intervenient accesoriu Direcția Generală Administrare Fiscală Sud cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii,

împotriva deciziei din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respins apelul declarat de Mocanu Ion și Cimpoeș Maria, reprezentați de avocatul Gorlenco Oleg și a fost menținută hotărârea din 14 septembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

constată:

La data de 26 martie 2021, Mocanu Parascovia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mocanu Vasile, Pancenco Nina, Cimpoeș Maria, Mocanu Ion, Mocanu Rodion, Mocanu Pavel, intervenient accesoriu Direcția Generală Administrare Fiscală Sud cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 24 mai 2018 a decedat soțul ei Mocanu Ion, care era născut la XXXXX. După decesul acestuia a fost deschisă succesiunea constituită din 1/2 cotă parte din casa cu teren aferent, situate în raionul Cahul, XXXXX.

A menționat că după decesul soțului, averea succesorală nominalizată a trecut în posesia sa, dânsa de facto a administrat moștenirea, continuând să locuiască în casă, să administreze terenurile, să le prelucreze și să achite impozitele.

A declarat că copiii lor, pârâți pe cauza dată, deși invocă că nu au nimic împotriva

ca mama lor să înregistreze moștenirea rămasă după decesul soțului, totuși, nu se prezintă la notar pentru întocmirea declarației de a confirma refuzul lor privitor la acceptarea moștenirea și nici nu au solicitat certificat de moștenitor la cota-parte ce li se cuvine.

Reclamanta a susținut că nu a reușit să se adreseze în termen la un notar pentru acceptarea succesiunii, din motiv că nu cunoștea despre acest fapt, neavând cunoștințe juridice, dar și din lipsa surselor financiare pentru cheltuielilor legate de perfectarea actelor, la momentul decesului soțului locuia în sat, fiind în etate, cu o pensie mică.

A afirmat că prezenta cerere este condiționată de faptul perfectării certificatului de moștenitor în scopul înregistrării în registrul bunurilor imobile a drepturilor sale patrimoniale dobândite prin moștenire legală.

Reclamanta, invocând prevederile art. 1516 din Codul civil, a relatat că, deoarece a acceptat de facto succesiunea, a administrat-o după decesul soțului Mocanu Ion, consideră că a îndeplinit exigențele prevederilor legii și instanța are temei legal și faptic de a admite cererea.

A solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii după soțul Mocanu Ion, decedat la 24 mai 2018, în raionul Cahul, XXXXX.

Prin hotărârea din 14 septembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, acțiunea a fost admisă și s-a constatat faptul acceptării succesiunii legale de către Mocanu Parascovia după decesul soțului Mocanu Ion, decedat la 24 mai 2018, fiind constatat locul deschiderii succesiunii legale în raionul Cahul, XXXXX.

La data de 27 septembrie 2021 Mocanu Ion și Cimpoș Maria, reprezentați de avocatul Gorlenco Oleg, au declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 14 septembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central și restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, a fost respins apelul declarat de Mocanu Ion și Cimpoș Maria, reprezentați de avocatul Gorlenco Oleg și a fost menținută hotărârea din 14 septembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că la data decesului, defunctul Mocanu Ion avea copiii Mocanu Vasile, Mocanu Nicolae (decedat), Mocanu Nina, Mocanu Pavel, Mocanu Maria, Mocanu Ion, Mocanu Rodion, potrivit adeverinței nr. 114 din 22 septembrie 2020, eliberate de Primăria Tătărăști, r-nul Cahul. Aceeași adeverință confirmă că după decesul lui Mocanu Ion, în perioada de 6 luni moștenirea a primit-o soția Mocanu Parascovia.

Instanța de apel a stabilit că după decesul lui Mocanu Ion, a rămas averea succesorală compusă din casă cu teren aferent, nr. cadastral XXXXX, situate în s. XXXXX, r-nul Cahul. În termenul de opțiune succesorală niciunul dintre copii defunctului Mocanu Ion nu au depus la notar declarație de acceptarea succesiunii rămase după decesul tatălui lor sau cereri în instanța de judecată privind constatarea faptului juridic de acceptare a succesiunii ori de prelungirea a termenului de acceptare a succesiunii. De asemenea, niciunul dintre pârâți nu au prezentat instanței de judecată

dovezi care ar confirma acceptarea de facto împreună cu mama lor Mocanu Parascovia a averii succesoriale.

Astfel, Curtea de Apel Cahul, apreciind probele anexate la materialele cauzei prin prima prevederilor art. 130 din Codul de procedură civilă, a considerat întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la probarea faptului acceptării succesiunii de către Mocanu Parascovia prin intrarea în posesia averii succesoriale rămase după decesul soțului, Mocanu Ion, prin continuarea traiului în casa de locuit și administrarea bunurilor succesoriale cu diligența unui bun proprietar. Înscrierile administrate la materialele cauzei și explicațiile participanților sunt susceptibile de a forma convingerea că Mocanu Parascovia a acceptat de facto averea succesorală prin intrarea în posesia averii succesoriale rămase după decesul soțului ei, Mocanu Ion.

Instanța de apel a indicat că, divergențele existente între Mocanu Parascovia și copii Mocanu Ion și Cimpoș Maria pe marginea averii succesoriale rămase după decesul lui Mocanu Ion, nu pot constitui drept temei pentru a respinge acțiunea, în condițiile în care apelanții nu au prezentat instanței dovezi pertinente și suficiente care ar confirma acceptarea succesiunii după decesul tatălui lor, iar, esența acestor divergențe nu prezintă relevanță pentru soluționarea cauzei. Astfel, argumentele apelanților precum că la pronunțarea hotărârii instanța de fond nu a dat apreciere motivelor de apariție a prezentului litigiu, instanța de apel le-a respins ca declarative, or, Mocanu Ion și Cimpoș Maria, fiind citați, au cunoscut despre litigiul aflat pe rolul instanței de judecată și aveau obligația legală de a se prezenta în vederea expunerii poziției lor și de a prezenta probe, obiecții relevante, însă, au refuzat recepționarea citației și de a se prezenta în fața instanței de judecată.

La data de 11 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Mocanu Ion și Cimpoș Maria, reprezentați de avocatul Gorlenco Oleg, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că, cauza a fost judecată în absența mai multor participanți la proces, cărora nu li s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Reprezentantul recurenților a indicat că prezenta cauză a fost judecată în lipsa lui Mocanu Ion și a Mariei Cimpoș, care nu au primit copia cererii de chemare în judecată cu înscrisurile anexate la aceasta și nu au dispus de posibilitatea reală de a prezenta referință, or, fără a cunoaște pretențiile înaintate, nu au prevăzut situația de a fi obligați de a se prezenta în ședințele de judecată, de a-și angaja reprezentant, a înainta obiecții, acțiunii reconvențională.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la data de 25 noiembrie 2021.

Potrivit scrisorii de însoțire, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurenților și a avocatului Gorlenco Oleg la data de 30 decembrie 2021 (f.d. 145), însă, lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, declarat la 11 ianuarie 2022, este în termen.

La data de 26 ianuarie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimaiilor (f.d. 157, 159-160), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

Referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Mocanu Ion și Cimpoș Maria, reprezentați de avocatul Gorlenco Oleg, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Mocanu Ion și Cimpoș Maria, reprezentați de avocatul Gorlenco Oleg, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Mocanu Ion și Cimpoș Maria, reprezentați de avocatul Gorlenco Oleg, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Mocanu Ion și Cimpoș Maria, reprezentați de avocatul Gorlenco Oleg, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic